

PERSPEKTYVOS

NAUJIEMS METAMS PRASIDĖJUS

Metams keičiantis pasitaiko gera proga, kiek atsitraukus nuo kasdieninių rūpesčių, atsiminti neseną praeitį ir paspėti apie ateitį. Tokių samprotavimų netrūko ir šių metų sąvartoje. Joe Alsop'as pavyzdžiui teigia, kad amerikiečiai jau baigia laimingai išspręsti Vietnamo problemą ir didžiausias jiems pavojus dabar glūdi Artimuosiuose Rytuose, kur iš tikro, laukiant konkrečių derybų pradžios, iš Egipto ir sovietų pusės daug šnekama ir grasinama ginklų panaudojimu. Tai dvi tikrai įdomios temos, nors pagal Harris Survey jos nebejaudina amerikiečių: šiame krašte rūpestis pirmas yra ūkinė būklė, Vietnamas atsидūrė trečioje vietoje, o Artimųjų Rytų tema amerikiečių visai nejaudina.

Time magazinas savo tradiciniu "Man of Year" išrinko Vakarų Vokietijos kanclerį Willy Brandt'ą dėl jo "Ostpolitik", kuri slepianti daug pavojų bet ir duodanti naujų vilčių. Tos politikos siekia "Wandel durch Annäherung" (pasikeitimas per susiartinimą) sukėlė daug ginčų ir pačioje Vokietijoje. Taip Frankfurter Allgemeine Zeitung karinis žinovas Brandto Ostpolitik vadina "Kapituliacija be karo", nurodymas į nepasotinamą sovietų apetitą. Der Spiegel leidėjas Rudolf Augstein tą bando nugątyti, teigdamas, kad sovietai šiuo laiku jau turi tiek daug galvosūkių pas save, kad apie rimtesnius naujus užkariavimus neturi kada ir pagalvoti. Ligšiolinė praktika parodžiusi, kad jie kas du, tris metus susiduria su

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vis naujom krizėm savo dabartinių satelitų tarpe, ką paliudyjo ir paskutinės Lenkijos riaušės, apie kurias čia jau plačiau kalbėjome.

Anot Augsteino šandien sovietai techniškai net nėra pajėgūs Egiptui duoti tiek pagalbos, kad tas galėtų kariuotės su amerikiečių remiamu Izraeliu. (Ar čia Augsteinas teisus, ko gero gali parodyti artima ateitis dėl kurios taip būkštavo Alsopas.) Augsteinas sutinka, kad sovietai nors ir turi vidaus sunkumų, neatsisakys pasinaudoti pasitaikiusia proga pasiekti laimėjimų užsienio politikos dirvose, kas tačiau dar nereiškia kad jie norėtų totalinio karo, kurio atveju Vakarų Vokietija yra neapginama.

Kalbant apie sovietų siekius vertėtų paminėti ir londoniško Economist pažūrą: "The trouble with the Russians is that they want something for nothing and nobody has got around to telling them they cannot have it." (Bėda su rusais slypi tame, kad jie nori ką nors gauti nieko patys už tai neduodami ir niekas nedrįsta jiems tai pasakyti). Tai vestų prie minties, kad šiais metais stipri ir ryžtinga Amerika laisvam pasauliui dar yra labai reikalinga. Tiesa, Vakarų Europa, apjungusi Bendrąjį Rinkai dar nepriklausančias valstybes, ūkiškai lengvai galėtų aplenkti sovietus ir ko gero net JAV, tačiau tam dar reikalingas gerokas laiko tarpas, bent koks dešimtmetis, jei viskas gerai klotųsi. Iki to laiko atsakomybė už taiką yra Washingtono rankose.

se. Dėl to negalima bėgti ir iš Vietnamo.

Deja, čia -- Jungtinėse Amerikos Valstybėse -- tai nelabai norima suprasti. Galimi kandidatų į prezidentus kaip senatorius Muskielį goks maldininkas prieš rinkimus ruošiasi važiuoti į Maskvą, kad savo rinkimams įrodžius, jog gali būti priimtinas ir Kremliui! Čia dauguma vis nori galvoti, kad jei užkurį kandidatą pasisako, sakykim John Birch draugija, tai jis pavojingas, bet jei jį "paremia" Maskva -- jis tikrai geras vyras. Jei kas nuo tokios pažiūros galėtų išgydyti tai tik turbūt karas Artimuosiuose Rytuose, kuris tačiau nebūtų Amerikos intereso.

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS KUDIRKOS REIKALU

Lietuvos Laisvės Komiteto iniciatyva Pavergtųjų Europos Tautų Seimas kreipėsi į prezidentą Nixoną, kad Simo Kudirkos byla būtų nuodugnai iširta, kaltininkai nubausti ir pašalintos visos priežastys, kad ateity tokie gėdingi, Ameriką žeminantys ir lietuvių lauzantys atsitikimai nepasikartotų.

Gruodžio 30 prezidentas Nixonas rašo Pavergtųjų Seimo pirmininkui, kad yra imtasi veiksmų, kurie užtikrintų, kad ateity tikrai tokie įvykiai nepasikartotų. "Esu pasiryžęs, — rašo prezidentas Nixonas, — kad Amerika būtų verta savo kilnios tradicijos, garantuojančios bėglių sagumą".

Kongresmanas Wayne L. Hays savo gruodžio 31 laišku LLK pirmininkui dėl šio kreipimosi į Hays vadovaujamą užsienio reikalų pakomisį taip pat užtikrina, kad tas pakomisis Simo Kudirkos byla nuodugnai iširts.

Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Kudirkos

MONTREALIO "GINTARAS" KONCERTUOS PHILADELPHIJOJE

Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras", vadovaujamas akt. Zigmo Lapino, sausio 16 d. atvyksta koncertuoti į Philadelfiją. Ansamblio repertuarą sudaro lietuvių liaudies dainų, šokių ir dailiojo žodžio pynė, palydima liaudies instrumentų orkestro, susidedančio iš beržinių trimitų, ragelių, birbynių, skudučių, lūnželių ir įvairių rūšių kanklių. Šis ansamblis dar ir tuo įdomus, kad jo dalyvių, kurių yra apie 50, amžius svyruoja tarp 10 ir 20 metų. Tai tikras lietuviškas atžalynas. Koncertas, kurį rengia LB Philadelphijos apylinkė, įvyks Lithuanian Music Hall salėje, 2715 East Allegheny Ave, 7 val. vakaro. Jis bus įdomus ir suprantamas įvairaus amžiaus ir įvairių kartų lietuviams.

JAV PAKRANČIŲ SARGYBA NORĖJO ŠĮ NUSIKALTIMĄ NUSLĖPTI

JAV Kongreso Atst. Rasmusas užsienio reikalų pakomisėje darant apklausinėjimą Simo Kudirkos išdavimo klausimu, vienas svarbiausių liudininkų, latvis, New Bedford miesto jūros maisto gamintojų sąjungos pirmininkas, Robert M. Brieze gruodžio 8 d. pareiškė:

"Šiandien norėčiau pateikti trumpą pareiškimą, ryšium su lietuvių jūrininko, Simo Kudirkos buvusiu bandymu pabėgti.

bylos reikalu taip pat kreipėsi į Jungtinių Tautų Pabėgėlių Komisarą princą Sadruddin Aga Khaną. Labai aktyviai į Simo Kudirkos bylą laiškais prezidentui Nixonui, Valstybės Departamentui, atitinkamiems senatoriams bei kongresmanams yra įsijungusi Lietuvių Moterų Klubų Federacija New Yorke — betarpiškai ir per Amerikos bei tarptautines moterų organizacijas. (k)

• Lietuviškasis jaunimas, susibūręs į gaivališką sudarytą grupę "Lietuvių Jaunimas Amerikoje" š. m. sausio 2 d. demonstravo New Yorke, Madison Square Garden, kur tuo metu vyko Maskvos ledo cirko gastrolės. Buvo rodomi užrašai, padidintos Kudirkos nuotraukos. Kaip pažymėjo su televizijos atstove kalbėjusi Daiva Kezienė, šia demonstracija kelta mintis, kad JAV kultūrinius mainus su sovietais turėtų panaudoti kaip įrankį Simui Kudirkai išgauti. Tą patį vakarą jaunimo demonstracija parodyta CBS televizijos kanale New Yorke.

Sausio 9 d., ties sovietų misijos J. Tautose pastatu New Yorke, buvo suruošta lietuvių motinų su vaikais demonstracija.

Lapkričio 23 d., maždaug 9:00 val. rytą JAV Pakraščio Sargybos laivas "Vigilant" išplaukė susitikti su Sovietų Sąjungos laivu -- aprūpintoju, "Sovietskaja Litva". "Vigilant" laive buvo penki civiliniai asmenys -- Howard W. Nickerson, Jūros maisto prekybininkų sąjungos vykdomasis direktorius New Bedforde, John Burt, New Bedfordo žvejų sąjungos uosto pareigūnas, William Gordon, Tautinės žvejybos kystės tarnybos sritis direktorius, vienas vertėjas, kurio pavardė nežinoma ir aš.

Mes atsидūrėme "Vigilant" laive apsvarstyti žvejybos teisių ir, ypač, geltonuodegių menkių žvejybos būdų.

Maždaug apie 10:30 val. priešpie minėti penki asmenys, lydimi "Vigilant" laivo kapitono Eustis, įlipome į sovietų laivą -- aprūpintoją, nuleidusi inkarą anapus Martha's Vineyard salos, ties Massachussets pakraščiais, JAV-bių teritoriniuose vandenynuose. Tarp 2 ir 2:30 val. popiet kap. Eustis buvo iškviestas grįžti į JAV laivą. Jo tikslas grįžti į jo laivą mums nebuvo žinomas, tačiau aš jaučiau vykus kažkokiam įtartinam dalykui. Apie 3:45 val. popiet kap. Eustis grįžo atgal į "Sovietskaja Litva" laivą ir pietavo, tačiau vengė alkoholinių gėrimų. Apie 4 val. popiet visi JAV atstovai ir kap. Eustis, drauge su keliais rusais pareigūnais bei svečiais, grįžo į JAV Pakraščio Sargybos laivą "Vigilant".

Apie maždaug 6 val.

popiet JAV jūrininkas Eustis pranešė, kad JAV Valst. departamentas nepripažįsta sovietų įvykdytos Lietuvos okupacijos ir kad Departamentas turi specialų skyrių Baltijos kraštų klausimams. Aš kapitoniui Eustis dar nurodžiau, kad lietuvių pabėgėlių ir sovietų laivų sugražinus, jis arba netektų gyvybės arba būtų ištremtas į Sibirą. Aš jam paaiškinu, kad aš pats 1944 metais pabėgau nuo sovietų ir žinojau, kai jie elgiasi su pabėgėliais.

Apie maždaug 11 val. naktį kap. Eustis pranešė turįs iš viršininkų įsakymus grąžinti lietuvių pabėgėlių rusams! Tai išgirdęs prašiau kapitono Eustis išgelbėti pabėgėlio gyvybę ir palikti jį "Vigilant" laive. Kap. Eustis nurodė neturįs kitopasirinkimo, nes jis yra gavęs įsakymus. Tuo metu kap. Eustis verkė. Jisprasitarė, kad įsakymai -- nurodymai buvę iš įstaigos Bostone.

Apie 11:30 val. naktį dar trys rusai įlipo į "Vigilant" laivą -- jį tikslas buvo išsigabenti Simą Kudirką. Sešiams rusams buvo leista nuvykti į patalpas, kur Simas Kudirka buvo laikomas. Kilo susirėmimas ir mes visi girdėjome šauksmus iš patalpos, kur rusai buvo nuvykę iš (Nukelta į 2 psl.)

AMERIKOS EKONOMIJA

Prezidentas Nixonas savo paskutinėje kalboje pareiškė optimizmą dėl Amerikos ekonominės padėties.

Allegro! Crescendo!!

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

NAUJI METAI – NAUJI LAPAI

Šis vaizdingas mūsų tautos priežodis kiekvieną priverčia pagalvoti, anot poeto A. Miškinio, kokiais naujais žiedais šiemet žydėsime Lietuvai.

Europoje gyvenantiems lietuviams šie metai iškels naujų problemų, naujų uždavinių. Pvz. Vokietijos lietuviams šie metai bus bendruomenės tarybos rinkimų metai. Čia kiekvienam bendruomenės nariui kils klausimas, ką rinkti, o kiekvienam bendruomenininkui, kaip rinkti. Tarybos sesijoje iškils statuto ir rinkimų nuostatų keitimo klausimas. Juk negali Vokietijoje bendruomenė mažėti viendėl statuto varžtų ir negalima rinkimų praversti demokratiškai teisingai, jei rinkimų nuostatai yra netobuli. Be abejo, bus daug ginčijamasi ir kovoje, bet dėl teisybės garbinga kovoti.

Anglijos lietuviai praeitais metais gražiai pasireiškė politinėje veikloje. Reikia tikėtis, kad jie šią veiklą dar labiau išplės anglų visuomenėje ir spaudoje, o jų pavyzdžiu paseks ir kitų Europos kraštų lietuviai.

Nepamirškime, kad okupuotos tėvynės lietuviai laukia iš mūsų laisvės ir šviesesnių laikų, kaip gervės pavasario. Jie deda į mus daug vilčių. Dažnai jie mumis nusivilia ir vėl tikisi. Tačiau pavasaris jiems dar vis neateina Karpatų kalnais... Tą pavasarį sukiudo Maskvos tankų riedėjimas... Taip įvyko Čekoslovakijoje, taip vyksta ir Lietuvoje, jei kas pakelia sparnus į laisvę... Tačiau nenutraukimė tiesioginių ryšių su jais, stiprinkime jų dvasią remkime kuo kas galėdami.

Šioje vietoje drįstu pasveikinti šių naujųjų metų angoje visus laisvę mylinčius ir dėl jos kovojančius lietuvius, nežiūrint, kur jie bebūtų.

Siekdamas šios skilties pagerinimo, kreipiuosi į visus Europoje gyvenančius lietuvius ir prašau bendradarbiauti. Siųskite man medžiagos, kritiškų pastabų, sumanymų per šio laikraščio red. V. Gedgaudą, o jis man, tikiuosi, oro paštu persiųs. Iš anksto už bendradarbiavimą dėkoju.

Visiems lietuviams trokštu asmeninės laimės, gerovės, pažangos ir tikros, nesuklastotos laisvės!

• Bad Zwischenahn liet. apylinkė lapkričio pabaigoje suruošė kariuomenės šventės minėjimą. Programą pradėjo apylinkės pirm. P. Kazirskis. Jis kariauomenę laikė mokyt. R. Baliulis. K. Diksaitis, kuris toliau vadovavo minėjimo programai, kalbėjo apie lietuvių tautą ir vienybės reikalą. Dalyvius sveikino kun. V. Šarka. Buvo pagerbti minėjime dalyvavę savanoriai: Ant. Janulis ir St. Motuzas. Šiai apylinkei ilgą laiką vadovauja pasišventęs pirmininkas Povilas Kazirskis, kuris neraginamas nuolat parenka aukų Tautos Fondui.

• Mitlosheime įsisteigė lietuvių jaunimo klubas. Į klubą įstojo 33 jaunuoliai nuo 14-21 m. Klubas pirmininku jaunimas išsirinko mokytoją A. Palaviską, kuris rūpinasi užpildyti auklėjimo spragas, atsiradusias svetimoje aplinkoje. Be to, A. Palavinskas yra aktyvus Saaro krašto lietuvių apylinkės pirmininkas.

• Lebenstedt-Salzgitter buvo suruošta lietuvių diena. Kalbas pasakė K. Masiliūnas ir kun. Šarka. Meninę programą atliko dainininkai Izabelė ir Herbertas Šrederiai ir Baltijos kvintetas. Apylinkei vadovauja p. Ališauskienė.

• Lietuvių sąskrydį Wuppertalyje suruošė V. Šimkevičius ir L. Vilčinskas. Paskaitą laikė žurn. V. Banaitis. Meninę programą atliko Vasario 16 gimnazijos moksleivės. Pirmą kartą lietuvių publikai tautiniais drabužiais pasipuošusios pasirodė Nordrhein-Westfalijos šokėjos ir šokėjai.

• Daugelyje lietuvių apylinkių buvo suruoštos bendros kūčios ir eglutės.

• Kun. V. Šarka paskirtas VLB Valdybos igaliotiniu prie Žem. Saksonijos vyriausybės.

• Kun. Dr. J. Petraičiui iš Memmingeno išvykus, Valdyboje beliko: tėvas dr. K. Žalalis -- pirm. ir A. Dasys -- ižd. Pažymėtina, kad kun. J. Petraitis pirmininkavo apylinkės valdybai apie 10 m. ir A. Dasys ėjo įvairias pareigas apie 20 m. Memmingeno lietuvių bendruomenė egzistuoja apie 25 m. Čia buvo gana gyvas visuomeninis, politinis ir kultūrinis gyvenimas. Dabar, žinoma, smarkiai susilpnėjo. Memmingene ir apylinkėse dar gyvena apie 250 lietuvių.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

Kas toliau darytina dėl Simo Kudirkos

Simo Kudirkos tragedija atskleidė mūsų jaunimo patriotinį veidą, dėl kurio tautinių jausmų mes dažnai suabejojame. Dabar matėm, kaip lietuviškas jaunimas per visą Ameriką demonstravo, per naktis nemiegodamas ruošė atsisaukimus, piešė plakatus, rašė protesto raštus, siuntė telegramas ir toliau tebeveikia, rūpinasi Kudirkos likimu. Nors tariau kaltingai atleisti į pensiją, neva nubausti, tačiau visiems aišku, kad jie nėra tiesioginiai kaltininkai.

Tuo mes negalime pasitenkinti. Reikia ieškoti tikrojo kaltininko, kuris randasi greičiausiai ne kitur, kaip State Departmente. Todėl tolimesni mūsų žygiai turi būti -- surasti tą tikrąjį kaltininką ir reikalauti jam užpelnytos bausmės. Kai veikti toliau? -- klausia ne vienas, norėdamas kuo nors pasitarnauti.

Tuo tikslu gruodžio 26 d., Vliko pirmininko dr. J.K. Valiūno įstaigoje, New Yorke posėdžiavo Vliko valdybos, LB Centro valdybos, Bostono komiteto, New Yorke organizacinio komiteto ir jaunimo atstovai. Buvo svarstyta daug pasiūlymų, iš kurių pminėtinai Daivos Kezlenės, reikalauti grąžinti Simą Kudirką į JAV. Tuo tikslu manoma surinkti vieną milijoną parašų peticiją.

Tam tikslui siekti rei-

kalinga daug darbo rankų ir jėgų, kurių iki šiol nestokojome, netruks lietuviams ryžto ir aukos nei tolimesnei veiklai Simo Kudirkos bylai kelti. Pasitarimuose prastai būna daug nuomonių, įvairių pasiūlymų, bet nelengva surasti tinkamiausią kelią.

Rašytojas J. Gliuda siūlo reikalauti Simui tokio paminklo: "Tam baisiam įvykiui mes priviolome pastatyti paminklą. Tas paminklas yra mūsų reikalavimas panaikinti laivyno sąrašuose kuterio Vigilant vardą. Visame pasaulyje, kiek viename susitikime su kiais Vigilant vardas dėstys jo komandos ir igulos menkumą, gerojo samarijiečio (amžinos evengelinės pasakėčios) parodiją, niekšybę ir bukaprotę."

Vigilant pavadinimas turi būti nutrintas nuo kuaterio bortų ir naujas, kančia švytintis vardas SIMONAS KUDIRKA turi būti įrašytas, kaip naujas ir prasmingas vardas" (Dirva, gr. 23 d.)

Pasiūlymas yr rimtas ir reiktų skubiai pradėti veikti. Tai būtų paminklas stovintis ne viename kuriam miesto parke, bet plaukiojantis ir skelbiantis visam pasauliui Sovietų Sąjungos komunistinę niekšybę, iš kurios žmonės gelbėdamiesi rizikuoja net savo gyvybės netekimu.

Jau skaitėms spaudoje iškeltą nuomonę išleisti dokumentuotą Simo Kudirkos įvykusios trage-

dijos knygą mūsų ateinančioms kartoms lietuviškai ir pasaulio istorijai angliskai, nes tai istorinio kankinio tragedija. Tačiau kyla klausimas, kas visa tai koordinuoja. Vienas komitetas kalba, kad jo iniciatyva jau yra susitar ta su autorium ir pradėta rinkti medžiaga. Kitas spontaniškai susidaręs komitetas sako, kad jau pradėta net ir rašyti kitame Amerikos krašte. O Vlikas skelbia, kad visi siųstų iš savo apylinkių gavę bet kokią dokumentinę medžiagą Vlikui.

Ar neišeis taip, kad bus išleisti net keli apie Simą Kudirką leidiniai, bet nė vienas vertingas, o visuomenės lėšų būtų išleista labai daug. Ar ne geriau būtų autorius iš anksto paskelbti spaudoje, idant nepasikartotų darbai, o medžiagą siųsti į vieną vietą ir rašantiems talkinti.

Jaunimas yra entuziastiškai nusiteikęs dėl Simo grąžinimo, bet pažįstant sovietinę sukybę, atrodo, kad tokios pastangos gali būti bereikalingos, nes jie ras įvairių atsakymų į tai. Sausio 9 d. New Yorke susirinko Vliko, ALT ir kiti atstovai ir šį klausimą galutinai svarstė.

JAV PAKRANČIŲ SARGYBA...

(Atkelta iš 1 psl.)

sigabeni Simą Kudirką. Duryš laikinai buvo atidarytos ir aš išgirdau šauksmus 'gelbėkite, gelbėkite' ir pastebėjau, kaip sovietų laivo vado padėjėjas musė Simą Kudirką. Jo veidas buvo kruvinas ir jo marškiniai suplėsyti.

Simui Kudirkai kažin kokiū būdu pavyko pasprukti iš minėtos patalpos, jis atsidadė ant denio ir vis šaukdamas 'gelbėkit, gelbėkit' išnyko viršutiniame denyje. Kažkas sušuko 'jis nušoko, jis nušoko' ir tuo metu 'Vigilant' motorai pradėjo veikti ir laivas atsipalaidavo nuo virvių, jį pritvirtinusių prie 'Sovietskaja Litva'.

Rusų jūrininkai toliau tebeieškojo Kudirkos JAV laive. Jie jį rado pasislėpusį, jį sutramdė, surišo su virvėmis bei atklodėmis ir jį žiauriai sumušė.

Vidurnaktį kažin kas įsakė nuleisti JAV gel-

Mums rašo

ATVIRAS LAIŠKAS JAV LB CENTRO VALDYBAI

JAV LB Centro Valdyba paskelbė spaudoje, kad Bronius Nainys yra paskirtas atstovu į respublikonų partiją. Pra-nešime nebuvo pasakyta, ką p. Nainys toje partijoje atstovaus, Centro Valdybą, ar visą bendruomenę? Nežinau gal ir klystu, mano supratimu, Centro Valdyba pasimetė logikoje darydama tokią paskyrimą. Nejaugi Centro Valdybai nėra žinoma, kad Amerikoje politinių partijų yra daugiau, o ne tik viena respublikonų partija, o ką bekalbėti apie mus pačius lietuvius. Kokiais sumetimais yra paskirtas atstovas tik į respublikonų partiją? Lietuvių Bendruomenė nesusideda vien tik iš respublikonų.

Peršasi išvada, kad naujoji Centro Valdyba neturi supratimo kas iš tikrųjų yra Lietuvių Bendruomenė, kas jai (LB) priklauso ir kur ji turi būti atstovaujama. Siūlau Centro Valdybai pavartyti seną lietuvių periodinę spaudą, kurioje daug kartų buvo išaiškinta Lietuvių Bendruomenės sąvoka.

Jeigu Centro Valdyba ruošiasi atstovauti, tik siaurą grupelę LB žmonių, ką p. Nainio paskyrimas aiškiai rodo, tuo atveju kitas reikalas. Prašau platesnio paaiškinimo dėl naujo paskyrimo.

K. Radvila, LB Chicago Apygardos valdybos narys.

bėjimosi valtį ir keli JAV jūrininkai nulydėjo šešis rusus ir Simą Kudirką į sovietų laivą.

Amerikiečių jūrininkai sugrižę pažymėjo, kad Simas Kudirka buvo žiauriai mušamas ir kad jį nugabenus į rusų laivą, jis galėjo būti be sąmonės arba miręs. Jie pridūrė, kad jis kelis kartus buvo spardomas.

Sovietų laivui pakėlus inkarą, mes jį sekėme, ligi jam išplaukiant iš JAV teritorinių vandenų. Mūsų laivui grįžtant atgal į uostą, kap. Eustis visų mūsų prašė šį įvykį laikyti paslaptį. Grįžome į uostą 3 val. rytą.

Pakeliui į uostą, kap. Eustis mums parodė daiktus, kuriuos lietuvius pabėgėlis paliko, rusams jį išsigabenus. Tai jo žmonos nuotraukos, du žodynai ir kiti dalykai.

(ELTA)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

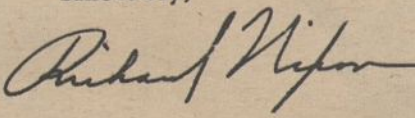
December 23, 1970

Dear Dr. Stukas:

It was thoughtful of you and a number of other members of the Lithuanian National Catholic Youth Organization to let me have your views concerning Simas Kudirka. Like you, I was shocked and saddened when I learned how the defection attempt was handled, and I can assure you that I have taken steps to make certain that such an incident will not happen again. I am determined that America will live up to its proud tradition of guaranteeing the safety of refugees.

With my best wishes to you and to the members of your organization,

Sincerely,

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

NĖ VIENOS ŠEIMOS BE LIETUVIŠKO LAIKRAŠČIO

Šiame krašte jau taip įprasta, kad naujuosius metus pradėdamos, dažnas pats sau pasidžia, kad ateinančiais metais stengsis daryti tai, ko praėjusiais nedarė, arba vengti, kas praėjusiais buvo nenaudinga, negera ir negražu. Tai naujųjų metų pažadai. Lengvai duodami, dar lengviau pamirštami, kada atslūgsta šventiškos nuotaikos ir prasideda kasdienis gyvenimas.

Mūsų žmonės su pažadais ar išipareigojimais yra jau daug atsargesni. Verčiau nežadėti, negu pažadėjus neištesėti. Bet naujieji metai iš tikrųjų ir mus turėtų bent siekti tiek sudaryti, pastebinti kas darytina, bet nedaryta, kur turėjome būti, bet nebuvome, kur mūsų talkos buvo laukiamos, bet galėdami jos ne suteikėme. Nedrįstume tai pavadinti apsilaidimu. Daugeliu atvejų tai buvo paprasčiausias ne prisiruošimas ir nepateisimas atidėliojimas. Ne dabar, bet vėliau. Ne šiandien, bet ryt po ryt. O tas ryt po ryt prašvilpia kaip vėjas. Pamažu apsiptinam, ir ima rodytis, kad taip ir reikia.

Bet iš tikrųjų kiekviena pareiga, ar tai būtų grynai asmeninė ar visuomeninė, jeigu ji neatlikta, pati savaime ne atsilieka, jeigu mes jos neatliksime. Viena tokių pareigų, kuri paprastai daugely atvejų sutampa su metų pradžia, yra mūsų santykiai su savąja spauda. Šiandien būtų tuščia ir nereikalinga kalbėti apie savos spaudos reikšmę. Kas ją naudoja ir nuolatos ją remia, tam priminimas ir nereikalingas. Kas jos neskaito, to ir gailiausi graudeniai nepasiekia. Bet apskritai paėmus, kaip besinėkėsime ir kaip besirūpinsime, turėsime sutikti, kad mūsų visuomenė savo spaudai vis dėlto neparodo tiek dėmesio, kiek jo reikėtų ir kiek jo turėtų parodyti.

Tiesa, daugelio skaitytojų santykiavimas su savo laikraščiu ar laikraščiais yra toks šiltas ir tamprus, kad nieko nei pridėsi nei daugiau benorėsi. Jie savo laikraščius, kuriems niekada nepamiršta prenumeratos pratęsti ir dar aukos ta pačia proga pridėti, laiko savo nuolatiniiais svečiais, tarsi šeimos nariais, rišančiais su viso pasaulio lietuviškąja visuomene. Jie iš darbo grįžę pirmiausia

ištengė išmokyti lietuviškai tiek, kad galėtų jo laikraštį paskaityti.

Bet antra vertus, redaktorius apsidžiaugia sulaukęs jauno akademiko laišką su prenumeratos čekiu už laikraštį ne tik sau, bet ir savo tėvams, kurie jam ketveris metus laikraštį siuntinėjo universitetan. Dabar, baigęs ir išsikūręs, jis tuo pačiu atsilygina tėvams, kuriems pensijos amžiaus sulaukus ne be taip lengva pinigaiškai verstis. Jautrus sūnus atsiteisdamas ateina pagalbon. Ir tėvui ir laikraščiu.

Nereikia didelės išminties suprasti, kad šiandien visiems lietuviškiems laikraščiams nelengva verstis. Viskas brangsta. Vienas kitas laikraštis yra priverstas kelti savo prenumeratos kainą. Bet tatau tik bėdos reikalas. Mums atrodytų, kad patikroji mūsų spaudos išsilaikymo garantiją turi ateiti iš plačiosios ir šviesiosios mūsų visuomenės, kuri ta spauda naudojasi ir kurios nuomone, įsitikinimu, valią ir pasiryžimą ta spauda viešai reiškia. Toji visuomenė neturėtų pasitenkinti tuo, kad vienas kitas jos narys savo pareigą spaudos atžvilgiu atlieka. Neturėtų būti gana, jeigu paskelbiamas spaudos mėnuo, kurio metu iš tikrųjų užsimota kryptimi nieko nepadaroma. Reikėtų, kad skaitytojams pradėdant, visai organizuoti ir neorganizuotai visuomenei padedant, užsibrėžtume ir nenurimtume to, ko nebelytų nė vienos šeimos be lietuviško laikraščio. Ne tiek jau svarbu, kurį laikraštį jos skaitys. Daug svarbiau, kad juo daugiau šeimų su laikraščiu susigventų, o tada jau jos pasirinks tą, kuris bus joms artimesnis ir įdomesnis.

Gal visų šeimų čia ir neįtrauksime. Tai natūralu. Bet prisiminę turtingas sodybas, kuriose mūsiškiai gyvena, puošnius automobilius, kuriais mūsiškiai važinėja, apkrautus ir apstatytus stalus, kuriuos apsidė mūsiškiai gaivina, sutiksime, jog kietai ir sutartinai siekdami galėtume savos lietuviškos spaudos tiražą padvigubinti ar net dar daugiau pakelti. Ir tai būtų labai ir labai didelis mūsų kultūrinis laimėjimas šiais metais.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (½ metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., ½ metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Dr. Martynas Kavolis, gyvenęs East Dubuque, Ill., Simo Kudirkos reikalu JAV administracijai ir kongreso vadovaujantiems asmenims parašė apie 30 laišku, plačiai ir dokumentuotai išdėstydamas Lietuvos pavergimo klausimą. Vietos amerikiečių laikraštis, duodamas su juo ilgą pasikalbėjimą, išdėjo šią nuotrauką, skaitant Dirvą.

ŽMOGAUS TEISIŲ APSAUGA

Žmogaus teisių nėra Sovietų Sąjungoj ir trūksta joms įgyvendinti nuostatų (regulations for implementation) Jungtinėje Valstybėje. Vien tik tarptautinių konvencijų ir tautinių deklaracijų buvimas sakyto trūkumo nepašalina. Pasakutiniu laiku paaiškėjo tragikali pabėgimo įvykiai, tai aiškiausiai parodė ir sukrėtė lietuvių ir amerikiečių bei pasaulinę spaudą. Tačiau politinė žurnalistika liečia labiausiai tik sensacinius faktus. Ji paprastai nesirūpina gilesnėmis faktų priežastimis ir ne daro giliau siekiančių išvadų. Tačiau jas norėta paliesti šiuo straipsniu.

Kritiškoji žmogaus teisių padėtis išryškėjo trim paskutinių laikų pabėgimo bylomis. 1) Lietuviai Brazilskai žmogaus teisių ribose apsisprendė pabėgti iš Sovietų Sąjungos jiems vietos šalyje galimu būdu privertus sovietų lėktuvą iš Sovietų Armijos nu-skristi į Turkiją (by hijacking an airplane) ir ten paprašius pabėgėlių teisių. Jos jiems ten buvo suteiktos, nežiūrint Sovietų reikalavimo juos jiems grąžinti ir Turkijos pavojingos saugumo padėties. 2) Lietuvis Kudirka žmogaus teisių ribose apsisprendė pabėgti iš Sovietų Sąjungos jam vieninteliai pasitaikiusiu būdu iš Sovietų žvejybos laivo Sovietskaja Litva peršokus į Jungtinių Valstybių pasienio sargybos laivą Vigilant ir ten paprašius pabėgėlių teisių. Bet JAV pasienio sargybos vadovybė nekompetingu būdu atmetė jo prašymą ir žiauriu būdu grąžino Kudirką sovietų vergystėn ir mirtin. 3) Žydų grupė Leningrade žmogaus teisių ribose apsisprendė pabėgti iš Sovietų Sąjungos privertus lėktuvą nusiileisti Suomijon, iš kur būtų galima jiems emigruoti Izraelin. Bet šis pasikėsimas buvo su-sektas, pasikėsintojai suimti ir nubausti mirties bausme. Viso pasaulio žydai sukruto protestuoti prieš mirties bausmę už žmogaus teisių vykdymą, reikalaujant kad mirties bausmė būtų panaikinta kalėjimu, kuris kaip žinome gali pasida-

MARTYNAS KAVOLIS

ryti ten besitęsiančia mirties bausme.

Žmogaus teisės sakytams lietuviams apsispręsti pabėgti iš Sovietų Sąjungos jiems individualiai galimu būdu buvo palieista daugeliu straipsnių lietuvių, amerikiečių ir kitų tautų spaudoj. Jų tarpe Jurgis Gliuda (Dirva XII. 30) giliu beletristiniu jausmingumu siūlo, kad Nepriklausomos Lietuvos Atstovybė Washingtone ir Jungtinėje Valstybėje išpilietinę lietuvių reikalautų, kad Jungtinių Valstybių valdžia Sovietų valdžios reikalaujant grąžinti Kudirką Amerikon. Aišku, mes norėtume atitaisyti Kudirkai padarytą neteisę. Bet jo grąžinimo ar ekstradicijos byla turėtų eiti pagal tarptautinius nuostatus, ji nebūtų tokia paprasta kaip sakytame straipsnyje aprašyta ir ne tokiais sumetimais tarptautinė ekstradicijos byla gali būti keliama. Reikia iekoti principinių priežasčių Kudirkos bylai kelti ir principinius trūkumus šalinti principiniu būdu.

Žmogaus teisių kompleksas apima labai plačią tautinės ir tarptautinės viešosios teisės sritį. Visų pirma, politinio pabėgėlio teisė, arba asilio teisė graikišku terminu tarant, prasidėjo senovės metu, buvo pabojama viduramžių laikais, ir mes ją paveldėjome įvairiais pasikeitusiais pavidalais. Žmogaus teisės (human rights) yra ryšys su senesnės kilmės piliečių teisėmis (civil rights, Bürgerrechte), kurios prasidėjo Amerikos ir Prancūzų revoliucijų laikais 18 amž. pabaigoje ir dabar yra garantuotos kultūrinio pasaulio konstitucijomis. Tuo tarpu tiesioginės žmogaus teisės pradėjo rituliotis tik pirmojo pasaulinio karo metu, yra garantuotos tarptautinėmis sutartimis ir yra konstitucinės reikšmės. Tautų Sąjungos mažumų teisių apsauga buvo privaloma ton sąjungon priimamos po pirmojo pasaulinio karo susidariusiomis valstybėms. Lietuva buvo priėmusi mažumų tei-

sių deklaraciją ir tos pačios rūšies Klaipėdos statuto apsaugą. Žmogaus teisių apsauga vėliau buvo praplėsta Jungtinių Tautų Chartos preambule iš 1948 m., genocido konvencija ir žmogaus teisių apsaugos konvencija iš 1948 m. Šios tarptautinės sutartys jas ratifikavus įgavo tautiniai konstitucinės reikšmės. Kiekvienos valstybės turi dar specialių konstitucinių nuostatų dėl žmogaus teisės pasirinkti savo gyvenamą vietą ir darbą bei dėl teisės emigruoti. Kai vienos valstybės teritorijos dalis pereina kiton valstybėn, tai tarptautiniu sutarimu nustatoma, kad piliečiai turi teisę pasirinkti senos ar naujos valstybės pilietybę ir ne bus persekiojami už laikyseną ir veiksmus iki prijungimo. Vokiečių repatriacijos sutartys su Sovietų kraštais iš 1939 m. ir dabar iš 1970 m. yra savotiškas "Kuhhandel" -- nešvarus susitarimas nupirkti žmogaus teisę repatriuoti, atlyginant sovietus svetimų kraštų teritorijomis. Jungtinės Valstybės yra padariusios keletą deklaracijų žmogaus teisių apsaugos reikalu. Nusikaltėlių atidavimo ar ekstradicijos teisė iš vienos valstybės kitai valstybei yra teisėtas žmogaus teisių apribavimas. Galima reikalauti tokių asmenų atidavimo, jei tarp sakytų valstybių veikia atitinkama sutartis, tačiau visai priešingomis teisinėmis sąlygomis, negu pasireiškusioms neteisėto pabėgėlio teisių Kudirkai atmetimo byloje.

Neįmanoma, kad paprastas pasienio sargybos ar kuris kitas antrajis valstybės administracijos valdininkas žinotų sudėtingą žmogaus teisių kompleksą. Todėl neįmanoma palikti sprendimą šiuo reikalu antrajiniam valdininkui be kompetingos aukštesnės valdžios priežiūros. Juk tokių žmogaus teisių piktnaudžiavimų pakankamai matėm jau okupacinės karinės valdžios ir IRO skringuojančių valdininkų patvarkymuose Vokietijoje, kai daugelis mūsų tautiečių buvo neteisėtai grąžinti

(Nukelta į 4 psl.)

BRADŪNAS IR RŪKIENĖ Į LIETUVĄ...

Kiekvieną savaitę per Vliko išlaikomą Madrido lietuvišką radijo vandenelę, kuri specialiai transliuojama į Lietuvą, perduodamos spaudos apžvalgos iš Chicago ir kitų didesnių lietuvių kolonijų, kur ypač akcentuojamas laisvųjų lietuvių kultūrinis bei visuomeninis gyvenimas, jaunimo veržimasis į mokslą, jų nepaprastas aktyvumas ten, kur paliečiami lietuvių reikalai (pvz. Brazinskų, Kudirkos), pristatomas svarbesnės naujai išėjusios knygos ir t.t. Kalėdinėje apžvalgoje iš Chicago per Madrido radiją Lietuvos gyventojams buvo pristatytos dvi naujai išėjusios knygos: poeto K. Bradūno "Donelaičio kapas" ir S. Rūkienės atsiminimų iš Sibiro tremties II tomas "Grįžimas į laisvę". Spausdiname ištrauką iš tos apžvalgos, kurią girdejo Lietuva:

"Per šventes sustoja visuomeninis bei kultū-

rinis gyvenimas, o žmonės ir šeimos lanko gimines ir draugai su dovanomis. Iš tų dovanų ypatingai norisi iškelti dvi pas mus prieš šventes išleistas knygas: tai žemininkų kartos poeto Kazio Bradūno naują poezijos rinkinį "Donelaičio kapas" ir 16 metų Sibire išvargusios tremtinės Stefanijos Rūkienės atsiminimų II tomą, pavadintą "Grįžimas į laisvę".

"K. Bradūnas savo naujausioje, žemės gelmes vartančioje poezijos knygoje "Donelaičio kapas" ištiesam eilėraščių ciklą, perėjęs Lietuvos girių glūdumas ir palaukes, kur ilsisi Lietuvos laisvės kovotojų kapai, nueina į Tolminkiemį, gyvendamas didžiojo dainiaus polėkių beikūrybos dvasioje, ieško joki po toje istorinės Lietuvos dalyje, kuri dabar pa- versta Rusijos teritorija.

"Tik paklauskime vie- no K. Bradūno eilėraš- čio:

Kalvon pakylu,
Atėjęs vieškeliu nuo šiaurės,
Palikęs kurpes ant ribos
Senos lietuviškos parapijos,
Kurios čia vardo jau nėra,
Kurios bažnyčios nebėra,
Kur tavo vietoj tik akmuo
Ir tas išniekintas perdėm --
Apspiautas rusišką raidėm.

Atleisk už pasakytą žodį,
Išsprūdusi,
Kada širdis neišturi
Regėdama,
Kaip amžiais jie norėjo
Sugrūsti mus į jūrą
Ir mūsų pėdsakus prie Nemuno nuplauti
Mūsų pačių krauju.

O, Kristijonai,
Jei tu žinotum,
Kas dabar Lazdynėlius,
Jeigu matytum,
Ką jie padarė
Iš tavo krašto, iš tavo parapijos,
Apsiverstum grabe.

"Tokia tai gaida skamba naujasis poeto Kazio Bradūno poezijos rinkinys, kurio, deja, negalėsit laisvai skaityti jūs, broliai ir sesės Lietuvoje, nes rinkinys per daug antirusiškas, kad įprastų tarybiniai cenzoriai. Bet jį su dideliu dėmesiu skaito ir skaitys laisvieji lietuviai, o ypač mūsų jaunuomenė, kuri gerbia K. Bradūno

poeziją ir kuri daro jiems nemažai įtakos.

"16 metų Sibire išvargusios ir dabar Amerikoje gyvenančios Stefanijos Rūkienės atsiminimų iš Sibiro tremties I tomą laisvieji lietuviai bematant išpirkto, kaip pas jus Putiną ar Mairo- nį, nes kam gi iš laisvėje gyvenančių neidomus tas šiurpus kryžiaus kelias, kurį perėjo

dešimtys tūkstančių brolių ir sesių Sibiro tremtyje. Taip pat ir su II atsiminimų tomu. Jis graibstomas kaip brangi kalėdinė dovana ir greit jo nebeliks, nors jūsų tarybiniai trubadūrai re- kia, kad mes esam dvasiniai supuvę ir knygomis visai nesidomim.

"Štai viena citata iš Stefanijos Rūkienės atsiminimų II tomo. Nors jūs apie tai patys gerai žinote, bet taip pat jums idomu, ką kalba laisvajam pasauliui buvusi Sibiro tremtinė: "Sovietinis parlamentaras J. Paleckis, Australijoje paklaustas apie Sibiro tremtinių likimą, greit atsakė, kad visi grįžo. Melas ir rafinuotas, begėdiškas ir be jokio sąžinės krislėlio. Taip meluoti gali tik ko-

Žmogaus teisių apsauga...

(Atkelta iš 3 psl.)

sovietams po antrojo pasaulinio karo. Jų taip pat matėm J.V. emigracinėje bylose, kurios papras- tiems pabėgėliams tėsėsi metų metais.

Turime principiniai ginti žmogaus teises ir reikalauti jų praktiškos apsaugos:

1) Kad Antrojo Pasaulinio Karo didžiosios aliantų valstybės baigtų karą tarptautiniai priimtu Taikos Sutarties būdu, kuri būtų paremta laisvu tautų apsisprendimu ir patvirtinta paliestųjų tautų įstatymdavytės organų ratifikacija. Dabartinis laikotarpis neturėtų baigtis teoretiniais gražiais tautų apsisprendimo ir žmogaus teisių obalsiais bet praktiškai agresorių svetimų teritorijų užgro- bima, kurie dabar at- rodo esą lyg legalizuoti slaptais Hitlerio-Stalino 1939 m. susitarimais ir Jaltos bei Potsdamo konferencijų, 1945 m. nutarimais. Tiesa, dabartinė tarptautinė krizė nėra palanki tarptautinei neteis्यbei atitaisyti. Bet ar agresorius kada nors geruoju būdu buvo linkęs atitaisyti sužalojimus?

2) Kad Jungtinės Vals- tybės įstatymiškai nusta- tytų instituciją ir procesą žmogaus teisėms ap-

munistas. Vyrai atskirti nuo šeimų beveik visi išmirė. Išdraskytų šeimų vaikai retas kuris užaugo. Seneliai jau pirmajais karo metais išmirė badu... Daugiau išliko moterų. Ne visiems tremtinėms leido grįžti į gimtuosius namus. Daugelis jų priversti visam laikui pasilikti Sibire. Kiti dar ir dabar vargsta vergų stovyklose. Paleistiems išdavė sovietinius pasus, juose yra slapti ženklai, kurie varžo paso savininko laisvę. Vieniems neleidžia Lietuvoje apsigyventi, kitiems neleidžia įsikurti didesniuose miestuose, tretiesiems tik kolchozininko jungas teskirtas...

"Kai ši knyga bus iš- versta į kitas kalbas, laisvasis pasaulis dar plačiau sužinos apie jų- sų kančias."

saugoti. Vien laikinų eg- zekutyvinių pavarkymų nepakanka.

3) Kad Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių orga- nizacija ištikrųjų gintų žmogaus teises.

Kaip praktiškai įgyven- dinti sakytus tris žmo- gaus teisių apsaugos punktus? Pasimokykime socialinės išminties iš žemiau sekančių sociali- nių posakių, kurių alegorinė reikšmė nepri- klauso nuo jų esminio teisingumo vertės. Senas rusų posakis sako, kad muzikas nekryžiuo- jasi, kol netrenkiaperkū- nas. Vienas amerikiečių socialinis veikėjas teigė, kad socialiniai pasi- keitimai Amerikoje de- ja, neįvyksta be revoliuci- nių prievartos pasireiš- kimų. Amerikiečių revo- liucinio jaunimo vadovas teigė, kad reikia revoliu- cijos, kadangi šiaip pre- zidentas neklausys jų bal- so. Tačiau lietuvių bendruomenė yra taikaus bendradarbiavimo socia- liniam pasikeitimams evoliucijos būdu įgyven- dinti bet ne revoliucinių pasireiškimų šalininkė. Iš kitos pusės matome, kad socialiniai pasireiš- kimai linksta išsigimti neveiklumu, kai sociali- nė bėda liečia tik arti- mą, bet ne socialinį vei- kėją asmeniškai. Ir pa- galiau "biedno niekas neklauso".

Todėl būkime ištikrų- jų veikli lietuvių bendruomenė ir lietuvių lais- vinimo veiklos dalyviai. Bet nebūkime bent kokia biednuomenė savo socia- linio susipratimo, socia- linės problemos pažini- mo, ir socialinio parei- gingumo reikaluose. Ne- kovokime donkichotiškai su savo pačių sociali- niais vėjo malūnais, ati- traukdami savo dėmesį nuo tiesioginio lietuvių laisvinimo uždavinio. Ne- būkime socialiniai nai- vūs, priimdami gražius bendrus posakius už gry- ną socialinį pinigą. Bet reikalaukime praktiškos veiklos lietuvių laisvini- me savitarpį ir tautų ap- sisprendimo teisę bei žmogaus teisių apsaugoj- tautinė mūsų gyvenamo krašto ir tarptautinėj- santvarkoj.

M. Kavolis

J. GRAUDA

Apie mokslo prigimtį

Kas yra mokslas?

Bala žino kas yra, Ka- pitalistinėje visuomenė- je niekad to ir neišsiaiš- kinsite. Čia nieko nėra dėsningo. Ir niekas čia dialektiniu metodu reiš- kinių neisistematizuoja, nei rūpinasi juos išsiai- kinti. Kas kita yra so- cialistinėje visuomenė- je, kur verbuojamos mū- sų priaugančios atžalė- lės šviestis ir auklin- tis.

Kas yra mokslas? pro- blemos išsiaiškinti mums teko kaip tik kreiptis į akademiką Slavėną (į tą patį, kuris Brazinskų žy- gį pavadino "krūvinpirš- čiu piratų banditizmu").

-- Mokslo etapai su- tampa su visuomenės vystymosi etapais, -- pa- sakė akademikas, pra- dėdamas mūsų indoktri- nacinę paskaitą.

-- Ikimokslinėje visu- menėje buvo magijos ir mitologijos laikotarpis.

Vergvaldinėje visuo- menėje mokslo pradme- nis buvo apglėbė žyniai ir valdovai. Tai buvo dangus ir žemė. Viskas buvo tvarkinga danguje, o netvarka buvo žemė- je. Aišku?

-- Taip, mes tuoj pat sutikome.

Ir kas čia nesutiks. Ir dabar ta pati tvarka.

-- Antikiniais laikais, -- tęsė akademikas Sla- vėnas, -- mokslo daigai prasklėd religijos ir tra- dicipijų kiautą. Mokslas pasuko į pažinimo teo- riją be praktinių išvadų.

Feodalizmo laikais mokslas vėl apsigaubė mitologijos kiautu. Kapi- talizmo laikais mokslas jau ėmė kratyti dogmų ir tradicipijų. Mokslas ėmė sietis su gamyba. Ėmė rodytis technikos pa- žanga, ir...

Akademikas smagiai pliaukšterėjo pirštais.

Ir, -- jis linksmai pa- sakė, -- kapitalizmas pa- gimdė mokslą, o moks- las daro kapitalizmą ne- reikalingą.

-- Tai savaimė aišku, -- sutiko pašnekovas, nes argi buvo prasmė ginčytis su akademiku. -- Ir kaip toliau?

-- Toliau? -- paklau- sė akademikas.

-- Aš turiu galvoj mū- sų epocha.

-- Savaimė aišku, -- pasakė akademikas, -- socializmo sąlygomis mokslas tarnauja liau- džiai, mokslas vis la- biau siejamas su gamy- ba ir pamažu virsta ga- mybine jėga.

-- Reiškia anksčiau mokslas buvo tik šneku- čių lūpose, bet nieko ne gamino? -- pasitikrino pašnekovas.

-- Absoliučiai taip, -- pritarė akademikas. -- Tik įsijungęs į socialis- tinę gamybą mokslas at- rado save, subrendo, su- tvirtėjo, ir stėjo tarnau- ti liaudžiai.

-- Čia glūdi mokslo prasmė? -- paklausė nai- vusis pašnekovas.

-- Absoliučiai taip, -- nusišypsojo akademikas Slavėnas. -- Mokslas tu- rėjo pavyti techniką, su- sigretinti su ja, o socia- listinio rikiavimo sąly- gomis mokslas net lipa technikai ant kulnų. Žiū- rėkite, Vato garo maši- na sėkmingai dirbo ge- rokai anksčiau negu Kar- no paskelbė termodina- mikos pradmenis.

-- Tai reiškia, -- pa- sakė pašnekovas, -- kad kapitalistinės epochos iš- radingumas užbėgo už akių socialistinės dialek- tikos epochai. Mašinų nauda atsirado anksčiau už kabinetines ir dialek- tines teorijas. Ar ne- taip? Ar mašina netar- navo liaudžiai kapitaliz- me?

Akademikas sukando lūpas. Valandėlę jis gau- dėsi, kuo pritrenkti ne- vykusį klausimą. Pašne- kovas ir akademikas buvo vienu du, bet kas gi žino, kur tūni tretysis liudininkas?

-- Visai netaip, -- su- riko akademikas, -- so- cialistinėje epochoje mokslas atrado save. Jis tarnauja liaudžiai. Jis tiktai, vien tiktai, socia- listinėje epochoje tar- nauja liaudžiai.

Daugiau klausimų ne- buvo.

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turta

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Ju- mis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smul- kesnių informacijų kreip- kitės į mus, lietuvių įkur- tą ir vadovaujamą inves- tavimo Bendrovę

**RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

STATIONARY ENGINEER

Must have City of Detroit first class license.
Swing shift.

Apply employment office

**JEFFERSON ASSEMBLY PLANT
965 Clairpointe**

Detroit, Michigan

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(96-6)

Australijos L.B. Adelaidės apylinkės teatras "Vaidila" gastroliaavo Sydney apylinkėje. Nuotraukoje trečio veiksmo scena iš A. Rūko "Bubulis ir Dundulis". Iš dešinės V. Baltutis -- Bubulis, N. Skidze- vičius -- Dundulis, A. Gutis-Saltekšnis, A. Mačiukas -- piršlys Tarulis, B. Mikužienė -- Bubulio duk- tė, J. Baranauskas -- Garšlė Agulė. Užpakalyje matome jaunimą -- dalį Sydney apylinkės tautinių šokių grupės. Veikalo režisierius -- J. Neverauskas. Dekoracijos -- dail. S. Nelubšio.

V. Vilkaičio nuotrauka

KŪRYBA IR MOKSLAS

ISTORIJOS ROMANTIKAS IŠEIVIJOS REALYBĖJE

Kazys S. Karpius istorinių romanų autorius

Jurgis Gliuda

Septyniadešimt penkerių metų sulaukęs Kazys S. Karpius buvo šaliai pagerbtas, Lietuvos visuomenė su dėmesiu ir meile atžymėjo gražaus amžiaus sulaukusio visuomenės veikėjo sukaktį.

Tos gražios sukakties fone pasirodė straipsnių apie K. Karpius nuopelnus Clevelando miestui, tautiniam darželiui, respublikonų partijos naudai, Dirvai ir Tautinei Sąjungai, iš tikrųjų savo gyvenimą sukaktuvininkas pripildė našiu ir entuziastingu darbu. Bet kuriam lokaliniam sąjūdžiui Clevelande esant, vis matyti Karpių, stovintį pirmoje veikėjų gretose. Bet ir daugelį visamerikinio darbo atvejuose Karpius dirbo užmiršęs save ir savo reikalus. Ypač daug jo prakaito išlieta dėl Lietuvos vadavimo reikalų.

Tačiau visuomenės veikla yra praeinamas reiškinys ir žmogui dėl tam tikrų priežasčių, ar nuovargis, ar amžius, traukiantis iš veiklos, kiti stoji jo vieton, ir kiti stumia darbą toliau. K. Karpius sukaktis buvo tuo skirtinga nuo veikėjų jubiliejų ir sukačių, kad K. Karpius buvo ir liks rašytojas. Taikydamas į šią erudicinę sritį savo jėgas ir talentą, jis sustojo kitoje sukakties dimensijoje ir kita šviesa nutvieskia jo nuveikus. The Plain Dealer, mi-

nėdamas jubilato biografinius bruožus, pažymi: Karpius parašė apie keturiasdešimt knygų, įskaitant istorines, romaneis ir komedijas. Karpius yra išskirtinė asmenybė, rašo amerikiečių laikraštis, bet plačiau jai publikai jis liko nežinomas, nes jis apreiškė save lietuvių kalba, ir kėlė jaunos generacijos pasididžiavimą savo lietuviška praeitimi.

Šie žodžiai, svetimųjų tarti, vykusiai nusakė kitą jubiliejaus prasmę. Karpius yra daugelio knygų autorius ir ši tema, tartum užtemdo jo visuomeninius darbus ir jiems paaukotas jėgas ir sumanumą.

Ir čia pat tenka sustoti nustebus, kad taip mažai lietuvių visuomenė atkreipė dėmesio į rašytojiskų Karpius gabumus. Jo rašytojiška veikla yra kaip ir unikalinė išeivijos pasaulyje. Jo veržimasis į istoriją, istorijos suromantinimas, sėmimas iš tos erdvės vis naujų ir naujų fabulų, pastato prieš mus įdomiausią mūsų išeivijos erudicinio siekio figūrą.

Istorija yra didžiulio poveikio sfera. Lietuviai visad vertino savo praeitį. Adomas Mickevičius atkėlė į tą sferą vartus. Lenkų kalba lietuvių istorijos adoratorių eilės yra nemažos. Pagaliau J. Basanavičius istorijos primatą tautos atgimime laikė neginčijama ir pagrindine

vertybe. Nuostabiai šykštus tas žanras literatūroje apsiereiškė kaip tik laisvę atgavus. Atrodė, kad rašytojų pasaulis buvo pagautas naujų galimybių reikštis formaliai, puoselėdamas modernias temas ir modernias išraiškos formas. Visa tai vyko normaliose sąlygose kūrybiniam darbui, savo žemėje ir savo laisvėje.

Išeivijos sąlygose to normalaus suaugimo dabarties su praeitimi, savo visuomenės su rašytoju, nėra. Čia visad greta tos sandaros stovi kitas, visai svetimas lietuvių pasaulis. Lietuviųbės erudicinis darbas ir tada neturėjo visuomeninės paskatos, kaip neturi ir dabar. Ir pati visuomenė tada buvo mažiau intelektualinė, labiau nuosirdi, neišprususi literatūrinėje formalistikoje ir nereiklūs idėjų specifikai. Tačiau ji buvo patriotinė. Dar šviežia tėvynės nostalgija ją gaivino ir stūmė savą prie savojo. Visuomeninė patriotinė veikla dengė visus. Buitinis chorų, dainų ir parengimų elementas netrukus ima žėruoti savo praeities prisiminimu. Tuose savos praeities atradimuose ir buvo jau gilesnis savęs atradimas. Žmogus, ar visuomenė, ar tauta, turės savo šaunį praeitį, visad pilnesnis reiškinys už probėginį, tik šios dienos būtybę. Visa tai lietuvių instinktyviai suvokė.

M.B. STANKŪNIENĖ

Rugpjūtis Lietuvoje.

LIETUVOS GAMTOS PASAKA DAILĖS KŪRINIuose

Dail.M.B. Stankūnienės paroda Chicagoje

Lietuvoje išgyventa vaikystės pasaka, kuri paliko neišdildomus

Tada išeiviškojo gyvenimo sąlygose atsirado Vincas Nagornskis, davęs visą eilę romantiškų vaidinimų, kuriems fabulą ėmė iš Lietuvos istorijos. Ir truputį vėliau už jį atėjo Kazys Karpius, davęs savo visuomenei apie dvidešimt istorinio žanro kūrinių. Jis rašė buitinių komedijų, buitinių apysakų, bet jo istoriniai veikalai sudaro jo jėgą ir įnašą į istorinį lietuvių romaną.

Lietuvių Enciklopedijoje J. Puzinas aprašydamas K. Karpių, sako: Karpius yra vienas iš pačių aktyviųjų spaudos darbininkų. 1910 metais jis pradėjo rašyti korespondencijas ir eilėraščius... Karpius yra vienas iš produktyviausių JAV lietuvių rašytojų. Pirmasis jo literatūrinis bandymas, komedijėlė iš studentų gyvenimo "Nenorėjai duonos, graužk plytas", išspausdinta 1915 m.

Šitokioje laiko erdmėje Karpius pradėjo rašyti, tame laike jis ieškojo, brendo, pilnėjo, ėmė rašyti didelės apimties veikalus, jis rašė istorinį romaną, kada lietuvių raštija užsienyje dar kaip šviežieną turėjo V. Krėvės poetizuotus kunigaikščius, kada dar V. Pietario Algimantas nevisiems buvo ir žinomas.

(Nukelta 17 psl.)

krašto grožio vaizdus, pirmieji dailės bandymai pasižymint mokykloje, po to meno polėkiai ir studijos Anglijoje-Londone, Amerikoje-Chicagoje dail. Povilo Kaupo vedamoje dailės studijoje, dail. Viktoro Petravičiaus grafikos studijoje, Art Institute Fine Art Institute--štai nueitas kelias dailininkės Magdalenos Birutės Stankūnienės iki rengiamos antrosios parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje sausio 16 d., kuri bus atidaryta 7 vakare.

Dar prieš pirmąją surengtą dailės parodą lietuvių galerijoje, ji dalyvavo keliose amerikiečių parodose, laimėjusi už savo kūrinius pirmąsias vietas. Po to, trijų metų laikotarpyje, ji dalyvavo kitose 4 amerikiečių parodose, kuriose jos darbai taip pat buvo apvainikuoti premijomis.

Nenorėdama paskęsti suvaržytoje komercinėje dailėje, ji pasirinko laisvos menininkės ke-

lią, kurdama sau, eidama savitu keliu, klausydama lietuviškos širdies balso diktato.

Šioje Čiurlionio galerijoje rengiamoje dailės parodoje išstatoma 40 dailės kūrinių.

12 didelio formato grafikos darbuose -- medžio raiziniškos vaizduojamas Lietuvos kaimo žmonių gyvenimas, darbai, aplinkos gamta. Nuo sausio mėnesio pradedant iki gruodžio mėnesio, lyg tautosakinė graži poezija, tartum Doneičio metai, plaukia pro akis idiliškas laisvosios Lietuvos kaimo žmonių dienos su rūpesčiais, džiaugsmais ir darbais.

Namų apyruošos darbai žiemos metu su vakarajomis ir savaitgalio pasilinksminimais, pavasario džiaugsmams su pirmaisiais saulės spinduliais, su artojų ir sėjėjų, vasaros grožybės ir rudens rūpesčiai su jaunųjų vestuvėmis, žiūrą paviečia nepaprastai giliai ir nukelia mintimis į gimtąjį kaimą. (Nukelta 18 psl.)

Kazys S. Karpius prie savo knygų "Juodasis karžygis", "Mėtinys" ir kt.

V. Plidžiūno nuotrauka

K. BARĖNAS

VELNIAS

Novelė

(2)

Klegesio supami, jie važiavo. Barzdotasis kalbėjo ir kalbėjo. Po to jis pakvietė Veroniką pašaudyti į bėgančias anteles. Terkšt, terkšt, terkšt! Jis ir pats šaudė. Veronika iš pradžių viską darė nenorom, prisiversdama, bet pirmoji nuo jos šūvio nuvirtusi antelė pakeitė ją.

-- Na, matai, poniai! Keberiokt, ir nėr antelės! -- už ją džiaugėsi tas nepažįstamasis. Nuo to akimirkšnio ji šautuvą jau daug stipriau laikė. Paskutinis šovinis nuvertė dar vieną antelę. Tada ji susigriebė, kad per daug įsisiautėta, ir pasakė: gana! Bet barzdotasis neatleido jos. Reikia kokosiniais riešutais pamėtyti į taikinius po kita palapine, taip jis sakė. Nuo tos palapinės jis šoktelėjo į šalį ir nupirko ledų.

-- Palauk, nepabėk, aš tuoj, -- atsigriždamas kalbėjo jis. Kol sulaužė ledus, jis stovėjo atsirėmęs į stulpą. Veronika vėl sugavo save linksmą, kaip pati kalbėjo su juo apie tą anglių paprotį ir žiemą valgyti ledus. Bet prie taikinių ji užmiršo savo linksmumą. Ji nieko nelaimėjo, o nepažįstamasis įteikė jai užrašų knygtę su pietuku ir šokoladinį kiaušinį. Jam sekėsi numušti taikinius. Tos dovanėlės varžė ją.

-- Tamsta laimėjai, tai ir laikyk, -- kratėsi ji.

-- Imk. Tamsta buvai su manim, tai ir laimėjau. Bent atsiminsi, kad vieną vakarą buvai susitikusi seną velnią!

Ji paėmė, ir jie prie įėjimo dar valgė karštas dešreles.

-- Man jau reikia eiti, -- priminė Veronika.

-- Aš irgi eisiu.

-- Aš norėjau paklausti, iš kur mes pažįstami.

-- Ar neatsimeni? Tai pagalvok. Skubu į stotį,

-- žvilgtelėjęs į laikrodį, tarė jis. -- Gerai, kad dienos metu suspėjau nusipirkti neblogą knygą -- turėsiu ką traukinį paskaityti, -- ir jis išsitraukė iš kišenės pigiąją Sinclair Lewis "Pagrindinės gatvės" laidą. -- Visada norėjau paskaityti tą knygą. Gera knyga. Geras rašytojas.

Gatvėje jie atsisveikino. Judrus nepažįstamasis šoko į autobusą ir dar mostelėjo Veroniką ranka.

O Veronika pastovėjo apstulbusi ir iš lėto pasuko į namus. Ji praleido visą vakarą su tuo žmogumi, o nežino net jo pavardės. Kalbėjo ir juokavo, o neišgavo nieko apie jį. Toje užrašų knygtelėje jis galėjo juk įrašyti savo pavardę ir adresą. Ji pareis namo, papasakos Kostui, kaip praleido vakarą, ir abu jie, tur būt, stebėsiai: nei šiaip, nei taip atrodė -- žilas aukštas vyras smaila barzdele, kuris pažįsta Šventarienę, žino jos pavardę, linksmas pasiskiojo ir dingo, tartum būtų iš dangaus nukritęs Veronikos palinksminiai! Autobusas nukrypavo tolyn, ir liko jai tik vakaro atsiminimų nuotrupos.

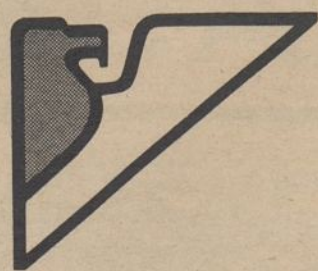
Kostas dar nebuvo grįžęs. Užrašų knygtelę ir šokoladinį kiaušinį ji padėjo ant prieždos. Jau sėdinčiai namuose ir geriančiai arbatą jai atėjo mintis, kad visas šio vakaro susitikimas panašus į pasaką apie velnią. Tokį velnią ji yra mačiusi fil-

muose: pailgas veidas ir smaila barzdelė. Šito veidas apvalokas, bet žilumas ir smaila barzdelė, rodos, tokie vis dėlto su velnio pasirodymu susiję įvaizdžiai. Bet ar lygintų ji dabar tą nepažįstamąjį su velniu, jei jis pats nebūtų užsiminęs? Girdi, atsiminsi, kad buvai susitikusi seną velnią!

Kai Veronika galvoja, tai ji gi tik dabar pradeda atsigauti. Susitinka lietuvis lietuvi, tai pirmiausia apsklausinė, kur gyvena ir dirba. Jai nė į galvą nebuvo atėję pasisakyti ar pasiklausti. Praėjo vakaras kaip pasakoj, ir išnyko barzdotasis! Išnyko... Ji negalėtų pasakyti, kad ėmė ir dingo akyse -- čia buvo, čia nebėr. Jis gi išoko į autobusą ir dar mostelėjo jai ranka, nulįsdamas gilyn į priekį ir susimaišydamas su keleiviais.

Paskui jai iki skausmo įvargino smegenis ta nedidelė, bet, rodos, svarbi smulkmena, kad ir ji ir nepažįstamasis vienas po kito prisiminė tuos pačius "šokim, trypkim, linksmi būkim" žodžius. Kai ji atėjo prie karuselės aptvaro, apsidairė dideliame plote, kur bus statomi nauji namai, ir iš arti klausėsi muzikos ir viso vakaruškinio triukšmo, jai tie žodžiai šmėkstelėjo galvoje. Dabar ji prisimena: taip, šitie patys žodžiai. Gal būtų, karuselės aptvare skambėjo muzika, kuri turi panašią melodiją, gal tai ir atnešė jai tuos žodžius iš pasąmonės gilybių. Dėl to ji laužė galvą. Kas iš tikro jai tuos žodžius ištraukė iš pavyršių? O tas nepažįstamasis ne tik pakartojo tuos pačius žodžius su visais priediniais tra-lia-lia, tra-lia-lia, bet ir porą kartų jos akivazidoje apsisuko. Iš kur čia tas sutapimas? Iš-eit, kad jis tiesiog pagavo tą pačią mintį, kuri neseniai buvo atėjusi Veronikai į galvą. O gal ir jis girdėjo tą pačią muziką?

(Bus daugiau)

Pirmą kartą Clevelande...

Nauja 2 už 1 pasiūla taupant Central National Banke

Taupykite dabar, dėliokitės dabar.

Už \$5000 ar daugiau jūs gausite Central procentą nešančią taupymo pažymėjimą ir du kitus gražius dalykus.

Pirma, jūs gausite pasirinkimą vienam iš sekančių dalykų: RCA "Triple-Play" kombinaciją, RCA kasetinį rekorderį, RCA spalvotą televiziją, arba RCA patefoną, kurį tik jūs norėsite ir kada pažymėjimas įsigalios, jūs gausite pilną jo sumą, priedu procentus, kaip yra pažymėta prie kiekvieno indėlio.

Antra, jūs gausite dovaną VELTUI, vieną iš šešių puikių dalykų, kuriuos jūs matote apačioje šio puslapio.

Jūsų pažymėjimas įsigalioja vienų metų laikotarpyje Central banke.

Per tą laiką jūs naudojotės TV arba stereo, arba ką bepasinginktumėte VELTUI gauta dovana. Tai yra nauja taupymo idėja Clevelande naujos rūšies banke.

Pasirinkite bet kuriame Central banko skyriuje.

A RCA "TRIPLE PLAY". (Juoda-balta TV, FM-AM radijo, Skaitlinis laikrodis). Lengvas, nešiojamas. 9" diagonalinis ekranas. Pastatytas ant pedestal. Laikrodis suderinamas su įjungimu TV ar radijo. Turi VHF, UHF ir radijo antenas. Ausiniai. Balta dėžė. Su sertifikatu už vienų metų vertes \$5135.

B RCA CASSETTE STEREO RECORDER/RADIO. Rekorduoja stereo. Groja įrekorduotas kasetes. Girdima FM-AM stereo radijo. Du 8" garsiakalbiai. Solidus pastiprintuvas. Casetės, mikrofonas, jam kojelė ir sujungimo laidas. Riešuto medžio dėžė. Su sertifikatu už vienų metų vertes \$5073.

C RCA NEŠIOJAMAS SPALVOTAS TV. 14" diagonalinis ekranas. Kompiuteris spalvoms. Su VHF ir UHF antena. Riešuto medžio dėžė. Su sertifikatu už vienų metų vertes \$5022.

D RCA RADIO/PHONOGRAPH. Atrodo kaip skrybelėms dėžutė. Lengvai nešiojamas. AM radijo. Dviejų greičių grojimas 33½ ir 45rpm. Miglotai baltas. Su sertifikatu už vienų metų vertes \$5250.

Central National Bank CLEVELAND'S FULL SERVICE BANK

VELTUI NAUJOMS SĄSKAITOMS ARBA
PAPILDYMAIS

VELTUI

Taupykit \$500 ar daugiau
Central taupymo sąskaitoje ar pažymėjime ir
gausite viena iš šių dviejų dovanų veltui.

E STALO LEMPA — SUKIOJAMA. Chromu dengta. Ant 12" kojos svyruojančios į visas puses. Su lempa ir laidu. Patogi siuvimui, rašymui ir skaitymui.

F GE LAIKRODIS ŽADINTUVAS. Ant pedestal. Sidabro spalvos metalo ekranas ir rodyklės. Balta dėžutė.

VELTUI

Taupykit \$1500 arba daugiau
Central taupymo sąskaitoje ar pažymėjimuose
ir gausite šią dovaną veltui.

G GE IŠ PRIEKIO KONTROLIUOJAMAS ŽADINTUVAS. Nustato tiksliai žadinimo stiprumą. Prieky kontroliuojamas stiprumas. Riešuto medžio dėžė.

VELTUI

Taupykit \$5000 ar daugiau
Central taupymo sąskaitoje ar pažymėjimuose
ir gausite vieną iš šių trijų dovanų veltui.

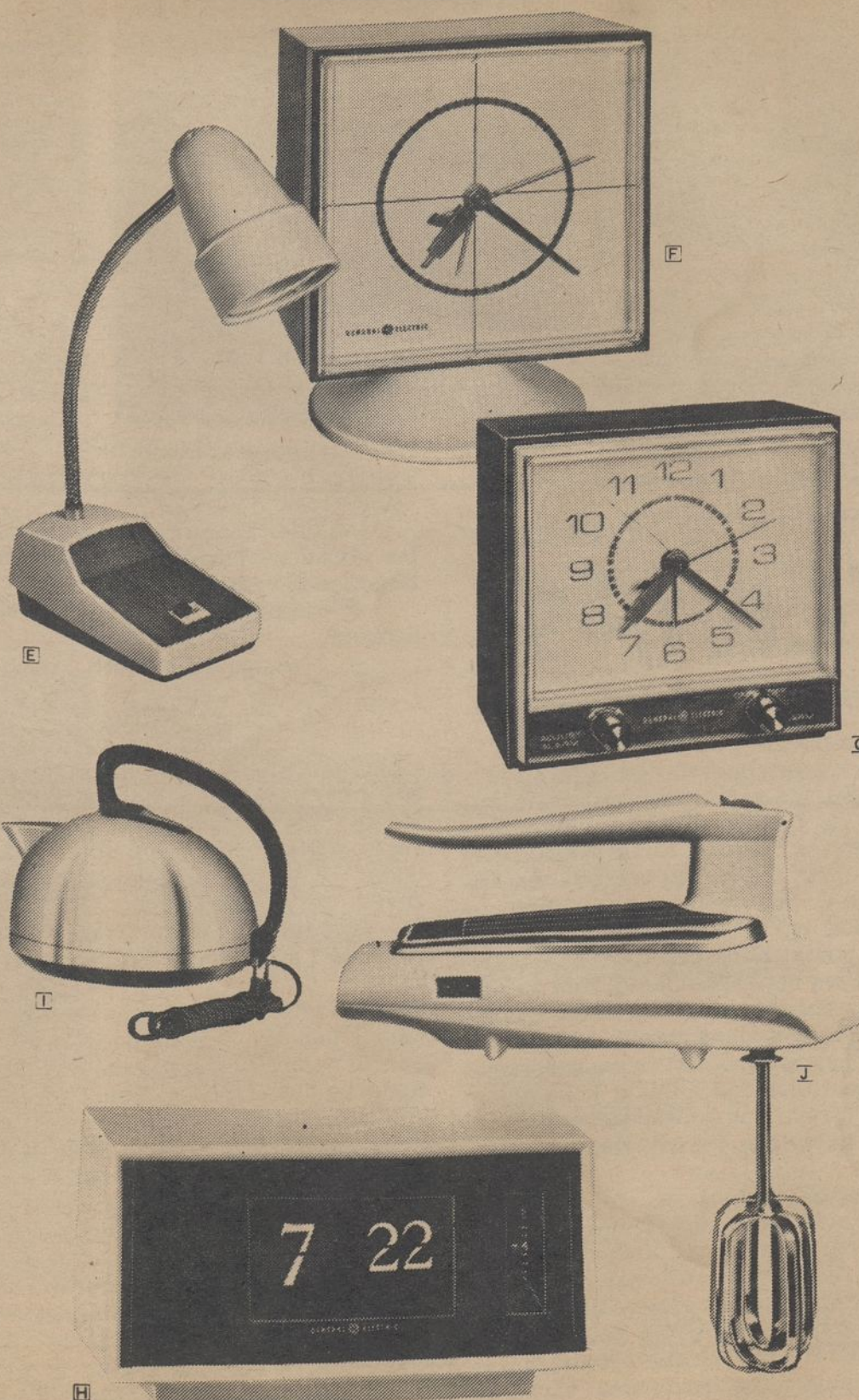
H GE SKAITLINIS ŽADINTUVAS. Vienas gražiausių modelių tos rūšies žadintuvų. Balti valandų ir minučių skaičiai. Balta dėžė.

I GE AUTOMATINIS ELEKTRINIS VIRDULYS. Greitai užvirina vandenį — 2 kvortas per 10 minučių. Idealus instant kavai, arbatai, šokoladui, sriubai, desertui ir padažams. Chromo paviršius, didelė rankena. Automatinis išjungiklis.

J GE M47 DELUXE PORTABLE MIXER. 3-jų greičių. Pirštu kontroliuojamas greitis. Lengvai išardomas valymui. Lengvas. Patogiai laikomas rankoje. Baltas.

DĖMESIO: kada jūs taupote \$500 ar daugiau Central banke, gaunate nemokamą taupymo sąskaitą taip pat. Indėliai turi būti palikti banke mažiausiai šešis mėnesius, kad gauti dovaną veltui. Kol yra ištekliai, viena dovana asmeniui. Pasiūlymas galioja tiksliai nuo 1970 m. gruodžio 28 iki 1971 m. sausio 15 d.

Member Federal Deposit Insurance Corporation.

• Visi svetimšaliai, gyvenantys Amerikoje ir neturintys JAV pilietybės, nuo 1971 m. sausio 1 iki 31 d. turi užpildyti registracijos kortelę, kuri gaunama pašte.

Neužsiregistravę, gali būti smarkiai nubausti.

• DR. KUN. T. ŽIURAITIS, pavaduojąs šv. Jurgio parapijoje kleboną kun. B. Ivanauską, dar pasiliks Clevelande iki sausio 25 d. Po to grįš į savo nuolatinę vietą Washington, D.C.

• J. STEMPUŽIS, Tėvynės Garsų Radio Vandalos vedėjas, praves Žaibo Klubu akademiją-banketą, vasario 6 d., šv. Jurgio parapijos salėje.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 6 D. Žaibo Klubu banketas.

VASARIO 13 D. Jaunimo Vasario 16 minėjimas Naujojo Parapijos salėje.

VASARIO 14 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas Naujojo Parapijos salėje, Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 20 D. Pilėnų tauto tėvų komiteto tradicinis blynų balius.

KOVO 20 D. Kaziuko mugė Naujojo Parapijos salėje.

BLANDŽIO 17 D. Tradicinis Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos balius.

GEGUŽES 2 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽES 8 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vakaras. Programoje Toronto jaunimo ansamblis "Birbynė".

GEGUŽES 22 D. Čiurlionio ansamblio išvykos P. Amerikon koncertas Naujojo Parapijos salėje.

GEGUŽES 23 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

RUGSEJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 23 D. Grandinėlių koncertas šv. Jurgio parapijos salėje.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

VASARIO 16 GIMNAZIJAI REIKIA \$120,000

Clevelandiečiai šiomis dienomis gavo laisvą - atsisaukimus paremti Vasario 16-tos Gimnazijos Vokietijoje bendrabučio statybą. Laiške nurodoma aukas siųsti į Superior Savings and Loan Assn. 798 E. 185 Street, Cleveland 44119. Ten aukų rinkimo vjaus komitetas atidare sąskaitą Account 3-1669. Čekius išrašyti vardu: "Vasario 16 Gimnazijai St."

Vjaus komitetą sudaro virš 30 clevelandiečių: profesionalai, dvasiški, organizacijų vadai ir veikėjai vyrai ir moterys.

Vasario 16-tos Gimnazijos Kuratorijos atsisaukime amerikiečiams lietuviams buvo pranešta, kad nusenęs gimnazijos bendrabutis pasidare net pavojingas jaunuolių sveikatai.

Pati Vokietijos federalė valdžia sutiko remti naujo bendrabučio statybą paskirdama du trečdaliu reikiamos sumos, apie \$250,000. Vieną trečdaliu privalo sudėti Vokietijos lietuviai.

Žinodami, kaip labai jie susirūpinę išauklėti savo vaikus lietuviams, padėkime jiems tą bendrabutį pastatyti savo aukomis.

Per visas kolonijas, \$120,000 suaukoti yra mažniekis. Clevelandiečiai, pavieniai ir organizacijos, prisidėkime nešykstėdami.

Tai yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla laisvame pasaulyje.

Clevelande, Vasario 16-tos Gimnazijos Statybos Piniginio vjaus komiteto pirmininkas yra inž. J. Augustinavičius, vicepirmininkai F. Eidimtas, V. Čyvas, sekretorė A. Puškoriūtė, išdininkė Ona Jokūbaitienė.

Vjaus Komitetas

FOREMAN

Experienced in the manufacturing of MILLING CUTTERS.

Knowledge of MILLING and GRINDING OF CUTTERS necessary, supervision experience required.

216-238-3311 (1-5)

ISTORIJOS ROMANTIKAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

Istoriniai romanai seka vienas kitą. Baltijos aras 1928, Kryžėvis 1929, Du broliai 1930, Jūros merga 1931, Klajūnas 1932, Merūnas 1935, Dvi Seserys 1937, Alpis 1942.

Apie dvidešimtį knygų sudaro įvairaus žanro kūriniai. Tarp jų daug linksmy ir idomių komedijų, smarkiai vaidintų ir patenkusių židrovus. Dar jo knygų, ypač istorinio žanro, savo laiku buvo bestselleriais išsiviskioje knygų rinkoje.

Istorinio romano sferoje Karpis ateina į mus tikru praeities romantiku. Jo fabula jau nepalyginamai dinamiškesnė už Pietario formą. Kaip Victor Hugo prancūzams, taip lietuviams išsiviams Karpis pristatė visą žėrinčią savo praeities įvykių mozaiką. Jis išskirtinai brangina lietuvių seniausią senovę. Vikingų era jam kaip vakar dienos įvykiai. Kryžiuočių siautėjimai paryškina lietuvių karzygiškumą. Ir visad kova dėl laisvės, kur geriešiams tenka derinti savo asmeniškus interesus su patriotika ir auka, sudaro jo mėgiamiausius siužetus.

Juk savo valstybingumo tradicijoms ugdyti ir savo istorijos meilei žadinti gyviausias aktinas yra istoriniai padavimai ir populiaros formos istoriniai raštai: romanai, apsakos, taip man teko rašyti apie K. Karpiaus kūrybą dar 1946 metais. Mylinti savo istoriją ir žinant savo istoriją tauta užauga tikrai tada kai jos nariai nuo jaunystės dienų, kartu su pirmaisiais gyvenimo įspūdžiais minta savo senos praeities sultimis -- padavimais -- ir savo istorijos įvykius pavaizduojančiais veikalais. Tai aiškiai židrima kiekvienos tautos gyvenime. Iš savo istorijos pažinimo tauta semiasi stiprybės kurtis savitą dabarties gyvenimą. GI, pažįstant istoriją, galima pramatyti ir ateitį su jos būsimais pavojais ir grėsmėmis.

Lietuvių laisvės judėjime šūkis "iš praeities stiprybės semtis", nuo seniausių laikų yra tokiu judėjimo keldrodis.

Istorinio romano veikimas visuomenei yra skirtingas nuo, gal būtų, ir tiksliau ir išsamiau dėstomų istorinių faktų istorijos vadovėlių puslapiuose. Istorija vadovėlyje yra dokumentacija, bet istorija romane yra atgaivintas gyvenimas. Istorinio romano veikėjai gyvais asmenimis ateina į mus iš tolimos mūsų praeities. Jie įtraukia mus į tos praeities atgyjantį gyvenimą, versdami praeitį pažinti, domėtis ją ir pamilti ją. Jie lyg perkliasa senas, tautai nemirštančias pasaulėžiūras ir dabartį, tuo sudarydami tautos tęstinę pasaulėžiūrą, kiek tai liečia ir savo laisvės saugojimą ir savo savitumo išlaikymą. Tuos istorinio romano herojus valdė Walter Scott ir jo kūriniai suformavo tradiciją, romantiką ir savo praeities jausmą. Generacijos dingsta ir vien vientisumas palieka tautoje, kurios skaitybos pomė.

Reikalinga moteris patarnauti prie seno amžiaus vyro. Gali gyventi kartu. Skambinkit: 361-4277 arba 391-1081.

gy yra istorinio romano buvimas.

Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio literatūra negali pasigirti tuo, kad tas gyvybingas tautinei auklybai žanras būtų ir puoselėtas, ir stiprinamas. Tokių romanų knygų lentynoje nebuvo gusu. Tai buvo dažnokai verstinė literatūra, svetimųjų prirašytos knygos. Veikalai turį šiojį tokį ryšį su mūsų istorija.

Tenka galvoti, kad tokiame reiškinio buvo ir tam tikrų priežasčių. Istoriniam romanui parašyti neužtenka vien fantazijos ir savo buities pažinimo. Reikia dar ir plataus pasirušimo, muziejinių ir knyginių studijų, atsakingumo tinkamai istorinę tikrovę atkurti. Reikia atkurti ir anų laikų žmogaus psichiką. Lietuvoje vis nebuvo tokio kalibro rašytojų, kaip Henrikas Senkevičius ar Kraševskis lenkuose. Jiems teko neišvengiamai liesti lietuvius, bet visad lietuvių ten antraeilės figūros. Dabar vykusiai į avantiūristiniai istorinį žanrą įsiveržė Almėnas, bet, įsiveržęs, sustojo, lyg tuo žanru bodėdamasis.

1942 metais, tautai laisvės netekus, išsivijos literatūroje pasirodė paskutinė K. Karpiaus istorinė apysaka "Alpis, Kęstučio išlaisvintojas". Šiai apysakai buvo lemta pasiekti jau pasitraukusius lietuvius Vokietijos stovyklose. Jeigu apysaka patektų Lietuvon nacių metu, veiklas būtų persekiojamas ir užgintas turėti. Šioje apysakoje autorius atskleidžia permanentinius vokiečių siekius viešpatauti Pabaltiję.

"Alpis" parašytas lengva, mašoniškai skaitoma kalba. Autorius vengė dėstymo įmantrumo. Vyksmas vaizduojamas sumaniai ir pakankama dozė dinamikos, pagausa skaitytoją. Autorius turi nemažą sugebėjimą nuo pirmųjų puslapių patraukti skaitytoją dėmesį ir iki pat pabaigos išlaikyti jį sudomintą. Geros lektūros ypatybę autorius puikiai supranta: kas paslapis skaitytojas turi spėti -- kas gi toliau?

Įvykiai, kaip filme, bėga į prieką vienas kitą. Aprašomieji vaizdai dinamiški, pakankamai prisotinti, pakankamas istorinis kloritas jaunam skaitytojui atvers susižavėjimą senlietuvių nuotykiams.

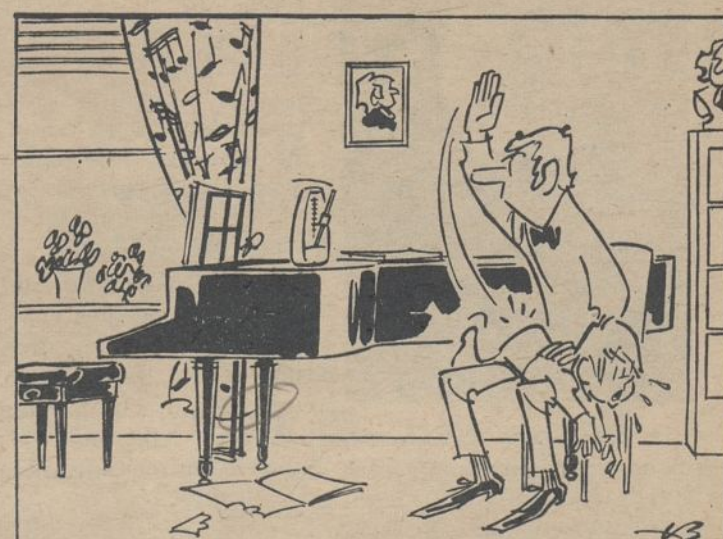
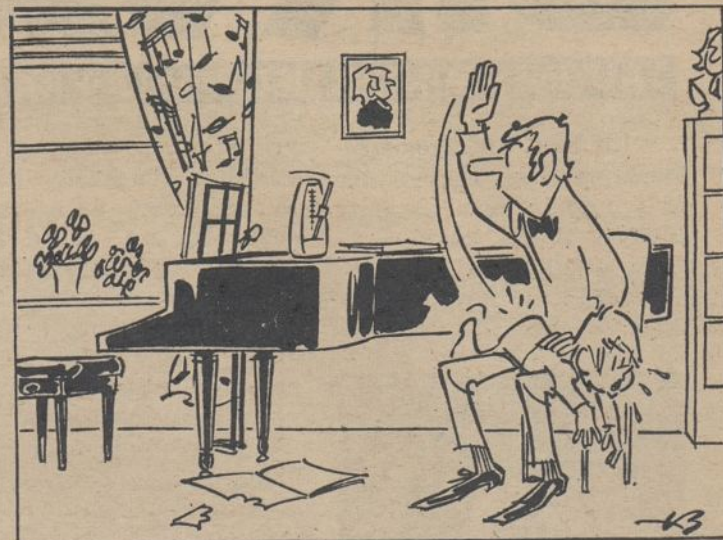
Autorius neužsimoja vaizduoti ryškias ir sudėtingas asmenybes, atskleidti gilių psichologinių raizginių arba pedantiškai ir skrupulingai atvaizduoti senovės gyvenimo autentiškumą. Tai viskas apskundintų autoriaus pasirinktą populiaros, lengvai skaitomos apsakos tipą, tai būtų netgi stabdančios įtakos veikalo dinamikai. Tad apsakos fabulos suraizgymo atžvilgiu ši apysaka, kurią pamėmė kaip K. Karpiaus istorinio veikalo tipą, neužsileidžia tiems verstiniams veikalams, kurių nmažai turime išsivertę ir išleide. Skirtumas gi yra toks, kad knygą skaitant jaučia me, tai rašyta lietuviu autorium, ir tas savotiškas sentimentas patikina mums, kad autorius lietuvis nuoširdus ir savas liesti mūsų istorijos siužetą, o tautos vargus ir kančias giliau pajusti už kitatautį.

Per visą apysaką autorius rodo amžiną, nepaliaujamą priešo veržimąsi sunaikinti vertybes, kuriomis laikėsi tauta. Priešas neša vergovę. Autorius rodo, kad ir priešui nestokoja išradinumo paskleisti kilnių idealų skraistes, ir pulti iš pasilų. Čia pat ryškūs vaizdai, kolį blogį atneša tarpusavio vaidai.

Ši apysaka mane buvo pasiekusi 1946 metais, gyvenant Šveicarijoje. Tai buvo nelauktas siuntinėlis iš Dirvos, kur gėrybės buvo sudėtos ir "materialistinės" ir dvasinės. Tarppasitarųjų "Alpis". Knyga ėjo iš rankų į rankas. Tokia tai buvo idomi ir gyvenimo sąmyšyje neįtikėtina dovanėlė. Tur būt mažai kas galėtų 1946 metais sulaukti iš tada tokios chimeriškos Amerikos lietuvių autoriaus deklaracijos, kad Amerika nėra materija, kad Amerikoje, štai, išsiviskiosios aplinkos rutinoje autorius lietuvis atkūrė istorinio lietuviško žanro pasaulį...

Beveik visi K. Karpiaus raštai seniai yra išspauduoti. Tas, anot J. Puzino "produktyviausias JAV lietuvis autorius" beveik nebeturį savo knygyne sąvų

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS. Dailininkas, kopijuodamas piešinį, tyčia padarė septynias klaidas. Ar jūs esate pastabus? Bandykite tuos septynis skirtumus atrasti.

knygų. Daug yra atvejų, kad ir paskutinį egzempliorių, kas nors "pasiskolino", ir negrąžino. Bet tai, kartu, ir autoriaus palaima. Autorius nerašo tam, kad jo knygos būtų jo knygyne. Todėl tas išpardavimo faktas yra tikra ilgo ir našaus darbo satisfakcija. Jis suklūrė, ir jis viską atidavė.

Savo istorinių veikalų romantika ir tų veikalų sekme, jis uždėjo tam tikrą romantinę skraistę ant visos genkaltės, kuriai jis 1930-1940 rašė ir kūrė. Mes imame matyti, kad ta išsivijos genkaltė nebuvo materialistinė masė, bet idomus kolektyvas, kuriam greta kasdienybės rutinos rūpėjo išgyti knygą apie Lietuvos prosenovę. Naujoje dimensijoje, per tai, sustoja lietuviškoji išsivija. Jo raštai beveik nepasiekė Lietuvos. Ano laiko sąlygos visa tai veikė. Transportas ir sava, išsivijos prisimtoji kalba, K. Karpiaus raštus skyrė nuo Lietuvos buitinių įpročių. Buvo pastangų "įpilietinti" Karpį Lietuvos rinkoje. Jo romanas iš vikingų laikų, parašytas 1934 metais "Merūnas", savo medžiagą ima iš 1930-32 metų Apulės piliakalnio kasinėjimų. Merūnas yra ano vikingų laikotarpio karzygis. Svetimųjų metrikai minėjo tokius karzygius, ir netiesiogiai buvo įmanoma sugauti jų žygius ir šiojį tokį individualumą. K. Karpis suteikė tiems karzygiams vardus ir atbaigtas istorijoje roles.

"Merūno" laidą nupirko Lietuvos Švietimo Ministerija pradžios mokyklų skaitykloms. Autorius gavo tūkstančio dolerių premiją ir Gedimino ordiną. Tai buvo didžiulis tėvynės resppektas dar jaunam autoriui, kurį davė lietuvių literatūrai lietuviškoji išsivija.

Vikingų tema pagavo K. Karpį. Dar tris romanas ta tematika jis davė vienas po kito. "Jūros merga", "Baltijos Aras". Tų veikalų siužetas ir dabar labai tinkama medžiaga istorinio filmo scenarijui. Lietuvos ekrane

nas, panaudojęs Karpiaus istorinių romanų scenarijus patiektų efektingus kinematografinius kūrinius.

Istorijos erdvėje jis kuria romanas iš Prūsų krikšto eros. Jau susiformavusius tautos ir valstybės romani liečia Gedimino lakotarpį. Jų tarpe ir jau aptartas tipingas jo amplua romanas "Alpis". Šio laikotarpio kūriniuose lietuvių švaistosi neaprepiamuose Ukrainos plotuose. "Dvi seserys" liečia jau Radvilų kovas dėl Lietuvos Nepriklausomybės.

Virš Kazio Karpiaus visuomeninės veiklos, kaip matyti, nuostabi aureole sklėdžiasi lietuvių išsivijos rašytojo ir istorinio romantiko žavesys. Net nuostabu galvoti, kad Karpis Clevelande, kasdienybės kovojė, vis ir vis, pastoviai ir be atotrūkio, gyveno Lietuvos istorijos žygdarbiais, rašė apie juos, kaip koks metraštiniųkas, apdainuodamas seniai nuėjusias gadynes, seniai nutilusias dainas ir karo giesmes, nesugrįžtamai dingusių pasakiškai spalvingos lietuvių ir prūsų padermės legenda.

Tai buvo nuostabus derinys: rašytojas, skelbiant tą legendą ir aplinka, kuri skaitė ir žavėjosi jo kūriniais.

LIETUVOS KANKINIŲ PAMINKLAS šv. Petro Bazilikoje, Romoje kalbės pasauliui ilgus amžius.

Aukodami šiam paminklui palikime ateičiai jo kūrėjų tarpe savo ir savųjų vardus.

Laiko liko nedaug, ši progą niekad nepasikartos.

Aukus siųskite: LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND, 2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143 Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Clevelando židiniečių sueigoje, kuri įvyko pas Gr. Kudukiene, skautininkių [žodį] davė dvi židininės: G. Kijauskienė (sėdi penktoji iš dešinės) ir R. Tatarūnienė (sėdi ketvirtoji iš dešinės).

V. Bacevičiaus nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• LB East Chicagos apylinkės valdyba, užbaigdamą 1970 metus, Dirvai paremti paskyrė 10 dol. auką.

Už prisiminimą lietuviško laikraščio, Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• Sol. Dalia Kučėnienė, komponuojant kompozitoriui Dariui Lapinskui, išpildys koncerto programą š. m. sausio 24 d. Jaunimo Centro Namuose, Chicagoje. Koncertą rengia Lituanus Fondacija, Inc.

Lietuviškoji visuomenė laukiama į koncertą atsilankant ir tuo paremiant Lituanus žurnalo leidimą.

• Traviata, viena iš lietuvių mėgstamiausių operų, Chicagos Lietuvių Operos

yra statoma naujame pastatyme. Bus įvesta visa eilė naujų jėgų, su naujomis dekoracijomis, nauja režisūra ir kai kuriais kitais naujumais. Buvo galvota statyti kitą operą, bet, kadangi šiais metais yra minima 50 metų nuo Lietuvos valstybinės operos įsikūrimo, tai Lietuvos operos paminėjimui ir buvo pasirinkta Traviata, kuri buvo pirmoji opera pastatyta Lietuvoje ir kurios spektaklis tradiciniai buvo statomas sutinkant kiekvienus naujus metus. Be to, šiais metais ir Chicagos Lietuvių Operai sueina 15 metų, tad su šia opera bus paminėta ir mūsų Operos penkioliktiesi veiklos metai.

• A. A. Vaclovo Alksnio mirties metinės yra sausio 16 d. ir tą dieną Maspecho (N. Y.) lietuvių bažnyčioje 11 val. bus pamaldos, į kurias Alksninių šeima kviečia gimines, draugus ir pažįstamus.

LOS ANGELES

LIETUVIŲ RADIO VALANDĖLĖ

Los Angeles mieste 1969 m. vasario mėn. 16 d. suorganizuota lietuvių radio valandėlės programa perduodama iš KTYM radio stoties kiekvieną šeštadienį nuo 12-12:45 dienos metu

M.B. Stankūnienės kūrinų paroda

(Atkelta iš 5 psl.)

mą. Ir tada tautosakiniai kūriniai pavirsta į poezijos garsus ir, rodos, girdi liaudies dainų garsus, piemenėlių raliavimus, dalgų kirčius.

Dailininkė šiais grafikos darbais prabyla netik į mus, lietuvius, gyvais gamtos vaizdais, Lietuvos žmogaus gyvenamąją aplinką, bet jais

AM-1460 bangomis. Kalifornijos lietuvių yra mėgiama ir noriai klausoma.

Radio programai jau dveji metai vadovauja veikli visuomenės veikėja sol. Stasė Klimaitė-Pautienienė, kuriai padeda redakcinis kolektyvas sudarytas iš Vlado Gyljo, P. Jasiukonio ir Stp. Makarevičiaus. Radio programa yra tautinė kultūrinė, ne komercinė jungianti be pažiūrų skirtumo visus geros valios lietuvius, žadinanti tėvynės meilę lietuvių širdyse, duodanti gerų lietuvių kultūros pavyzdžių ir geros lietuviškos kos muzikos. Jos veikla yra plati ir įvairi.

Radio stočiai apmokėti lėšomis rūpinasi Kalifornijos Lietuvių Radio Klubas, kurio nariai kasmet moka ne mažiau 5 dol. metinio mokesčio, rengia koncertus, parengimus, šaukia metinius susirinkimus, renka klubo valdybą, kuri tvarko visus radio valandėlės reikalus.

Radio Valandėlės Vadovybei ypač jos pirmininkei Stasei Klimaitė-Pautienienei ir visam redakciniam kolektyvui baigus sėkmingai dvejus savo veiklos metus įgijusiam patyrimo, linkime nepavargti ir toliau su pasiryžimo dirbti tą neapmokama sunku lietuviybės išlaikymo darbą šiame krašte.

PAKARTOS VAIDINIMĄ

Sausio 31 d., sekmadienį, 1 val. po pietų, tuojau po pamaldų, šv. Kazimiero parapijos salėje bus pakartota komedija "Ku-kū", kad nemačiusieji galėtų pamatyti.

Los Angeles lietuviai turėtų nepraleisti progos pamatyti šią komediją, kur daugumas, kaip veidrodyje pamatys save.

Vaidinimą rengia SLA 75 kuopa. (jg)

LOOK WHAT
\$14,550
WILL BUY IN
Citrus Springs
FLORIDA

Buy this 3 bedroom, 1 bath home with screened porch, for as little as \$14,550 in a designated housing area. Full lawn, landscaping, sidewalks, paved street; central water and sewers provided by regulated utility. FHA insured mortgage available, no age limit. You also get recreation centers, freshwater lakes, churches, fishing, swimming, golf course and country club. Ask about our 14 other model homes and low cost inspection tour.

MACKLE BROTHERS
500 Penn Center Blvd.
Pittsburgh, Pa. 15235
Phone: 824-3611

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip _____
Phone _____

susižavi ir tie žiūrovai kurie Lietuvos nepažįsta ir nėra jos matę. Ir už tai amerikiečių dailininkų parodose išstatyti tie grafikos darbai laimėjo pirmąsias vietas.

Išskirtini ir jos stiklo vitražai. Dailininkė Magdalena - Birutė Stankūnienė atkreipė dėmesį dėmesį tais darbais pirmosios savo dailės parodos metu, ypatingai savo natūrmortais, Lietuvos kaimo vaizdais, mūsų tautosakos ir pasakų temomis.

Laiko tekmėje šie vitražo darbai igavo daugiau subtilybės, naujų užsimojimų ir formų. Vitražai reikalauja gero techninio įgudimo ir tai ryšku naujuose darbuose.

Nauji užsimojimai ir tapybos darbuose. Išstatytų paveikslų tarpe yra ir tie, kurie kitose amerikiečių parodose buvo išskirtinai atžymėti premijomis. Tapybos tema tika plati. Vyrauja šviesi, optimistinė žmogaus figūrų dailininkė mėgsta ir pasirodo tik su vienu didesniu darbu.

Dailininkė meno tikslais lankėsi Europos ir Azijos kraštuose. Jos ne paprastas pasišventimas menui ir kūrybos siekimams, jos darbštumas ją veda ir ves į naujus laimėjimus. Su suvalkietišku užsispyrimu ir meile žmogui, su nepaprastu nuoširdumu ir atsidavimu kitiems padėti, su begaline meile ir ilgesiu tėvynei, jai menas visose formose lietuviškas, savas.

Vytautas Kasniūnas, Sr.

LITHUANIA 700 YEARS
stambus veikalas anglų kalba apie Lietuvą. 460 psl. Redagavo dr. A. Gerutis. Išleido Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Užsiskaitant tiesiog iš leidėjų 10 dol. Normali veikalo kaina 12 dol. čekius rašyti ir užsakymus siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Jūs džiaugsitės
gyvenimu daugiau
su State Savings

MĖNESINIŲ
ČEKIŲ

Mes siųsime Jums čekį sekantį mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIŲ.

Skambinkit a.
giteikite pilnom
smulkesnoms nemokamo
patarnavimo!

State
Savings
AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

Adelaidės teatro "Vaidila" aktorius A. Gutis linksmina Sydney apylinkės Kultūros Tarybos pirm. Jūratę Reisgytę. Gilumoje stovi D. Skorulienė.

LIEUVOS KANKINIŲ PAMINKLINĖ KOPLYČIA
ROMOJE

KALBA VISAM PASAULIUI APIE LIETUVĄ.
KAD KALBĖTŲ IR JŲSŲ VARDU
JI DAR LAUKIA JŲSŲ AUKOS.

Nedelskite įrašyti savo ir
savųjų vardus jos kūrėjais.

Aukoms adresas:

Lithuanian Martyrs' Chapel Fund
2701 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629

foto
V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

Naturally
SUPERIOR
SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE
Cleveland, O.

5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity
5 3/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity
6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 936 East 185th Street
361-1763 531-7770

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS